

Говорити про повість О. Тканка, хоча вона невелика за обсягом, можна ще довго. Та й сама вона може багато розповісти про її автора і його бойових побратимів, життя кожного з яких заслуговує на окрему книгу. Але об'єм статті, на жаль, обмежений. Тож, підсумовуючи, наведемо слова автора передмови, одного з керівників партизанського руху генерал-майора у відставці О. М. Асмолова: „... хочеться підкреслити той емоційний моральний заряд, який несуть читачеві сторінки книги, особливо розповіді про діяльність комуністичного підпілля Верховини, про життя його славних і самовідданих героїв. Різні за віком, характером, вони мають спільні риси. Всіх їх єднає високе почуття інтернаціонального обов'язку, глибока переконаність у торжестві справедливості, ненависть до фашизму. Цю щирю повість з великою користю для себе прочитають і юнак-школяр, і ветеран війни” [4, 5].

Завершуючи розповідь про Олександра Васильовича Тканка як людину, не можемо обійти його активної громадянської позиції. Уже будучи в поважному віці (незважаючи на хвороби), він був неодмінно присутній на численних заходах-акціях, виступав проти деструктивних процесів у державі, проти (на догоду політичній кон'юнктурі) переписування історії, творцем якої він був сам і його героїчне покоління.

Список використаної літератури

1. Тканко О. В. Третій десант (З щоденника партизанської боротьби) Літературний запис П. Жука, М. Дашківського. – Київ: Політвидав України, 1985. – 184 с.
2. Тканко Олександр Васильович // Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Тканко_Олександр_Васильович
3. Словник русинської мови: Режим доступу: <http://slovo.uz.ua/index.php?letter=b>; Словничок діалектних слів, які вживаються у побуті на Березнянщині(без цензури+18)(оновлений): Режим доступу: <http://bereznyj.com.ua/posts/20-slovnichok-dek-lka-m-scevyh-sl-v-jak-vzhyvayuty-u-pobut-gromadjany-bereznjanschyny-bez-cenzury-18.html>
4. Асмолов О. Передмова// Тканко О. В. Третій десант (З щоденника партизанської боротьби) Літературний запис П. Жука, М. Дашківського. – Київ: Політвидав України, 1985. – С. 3-5.

ROMASHCHENKO Lyudmyla Ivanivna,
Doctor of Philological Sciences, Professor at the Department
of Ukrainian Literature and comparative studies
Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy
e-mail: lirom5@mail.ru

*Одержано редакцією 13.01.2016
Прийнято до публікації 08.02.2016*

УДК 821.161.2

ВЕРТИПОРОХ Оксана Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент кафедри
української літератури та компаративістики
Черкаського національного університету
ім. Б.Хмельницького
e-mail: vertuporoh@i.ua

ХТО СВОЮ КРОВ НЕ ГАНЬБИТЬ, ТОМУ ВОНА – ПОКРОВ!

Люко Дашвар. ПоКров. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. – 384 с.

Люко Дашвар вже котре дарує українському читачеві цікавий текст про трансформації людської душі. І призвичаївшись до традиційної думки про розважальний характер (для мене насамперед антидепресійний) масової літератури, очікуєш динамічного невибагливого сюжету, типових характерів героїв, щасливої розв'язки, любовної, акцентованою авторкою, лінії. Проте, почавши читати «ПоКров» (так, задля

того, щоб не втратити контексту сучасності процесу, а заодно і відпочити від виснажливих і перенасичених емоційно буднів), відчуваєш, що тут, у цій книзі не тільки вищеозначені прикмети масовості. Так, як і попередніх творах «Мати все», «Молоко з кров'ю», «На запах м'яса», є і соціальний контекст (погоня за земними благами), і психологічний (простуватий, проте все ж психоаналіз наших з вами душ), проте в новому романі з'являється ще й політичний, історичний – Майдан, війна – і на цьому тлі – аналітика людської психології, боротьба заради щастя, наші пракорені, генетична спадщина. І це дуже добре, як на мене. Бо ще з відомого всім роману Євгенії Кононенко «Імітація», в котрому затвердилась дифузія дискурсів – детективного, соціального, політичного – маємо таку семантику сучасного літпроцесу, коли крізь типові узвичаєні речі проглядаються глибокі пласти трансцендентних смислів.

Твір починається розповіддю про смерть Яреми Дороша (1843 рік) – «єдиного сина славного полкового хорунжого Петра Дороша, хазяїна гайків, млинків, нивок, винокурень, сіл у Козелецькому, Остерському й Ніжинському повітах, двоповерхового кам'яного палацу в Чернігові та викоханої садиби в Дорошівці на Десні». Він закохується у «міщанку Перпетую сімнадцяти років від народження худого дворянського роду Ізоватових з містечка Бахмут Катеринославської губернії, котру виписала собі донька козелецького предводителя, аби та її музики навчала». Проте дружина Станіслава проклинає чоловіка і він помирає. Коханка Дороша, народивши сина Гната, присвячує все життя синові і заповідає нащадкам Яреми до сьомого коліна скарби.

І тут читач опиняється у часі 2013 року... листопад, Майдан. Мар'яна – працівниця однієї з київських фірм, її коханець, котрому друг із Канади обіцяє добрі відсотки, щоб знайти в Україні нащадків Яреми Дороша для отримання скарбу...

Цікавий сюжет, динаміка подій захоплює будь-якого читача, адже розгортаються дві сюжетні лінії. Одна – події, пов'язані з народженням сина Яреми Дороша – Гната і його нащадків. Інша – трагічні події сучасної України 2013 – 2014 рр. і на їх тлі – особиста доля киянки Мар'яни. Посилує ефект «однорічного читання» лінія кохання між нащадками Дороша. Мар'яна – пра пра пра...внучка законного сина Дороша – Валеріана, а Ярослав – нащадок незаконнонародженого сина Дороша – Гната.

Роман зацікавлює розгортанням еволюційності характерів. Так, сам Ярема Дорош – відомий козацький старшина, вірний сім'янин, інтроверт і флегматик, козак-характерник. І тут раптом – шалене кохання до молодой Перпетуї. Заради неї він готовий на все. Проте доля невблаганна. Встигнувши порятувати своє кохання з сином, сам Дорош помирає від прокляття дружини-польки.

Перпетуя з невпевненої екзальтованої романтичної панянки перетворюється на міцну характером і силою волі жінку, котра всі скарби Дороша зуміла розмістити в найкрутішому на той час банку Європи «Монреаль», виховала гідного сина, склала досить логічний і діловий лист до нащадків козацького ватажка.

Ту ж еволюцію переживає «офісний планктон» в особі молодой киянки Мар'яни Озерної, котра з безвольної, дещо меланхолійної дівчини, перетворюється в жінку, котра здатна гори перевернути, щоби боротись за своє кохання, позбавитись від родового прокляття. Також доволі динамічними й цікавими є картини буремного Майдану. Мар'яна, котра з початку розгортання сюжетних перипетій у романі, була зосереджена на своїх особистих амбіціях стосовно перспективного коханця, раптом розуміє, що ці стосунки – фікція, імітація і серед важкопоранених на Інститутській, в Будинку профспілок усвідомлює свою вищу місію – будь-яким способом допомогти, зарадити людському відчаю і горю... А ще ж нове романтичне захоплення Ярославом – учасником Революції Гідності, яке згодом переростає у справжнє почуття, підкріплене містичними лініями родоходу.

Чи вдасться героям – Мар'яні та Ярославу – зберегти це почуття, перебороти родові прокляття, та ще й в такий тяжкий для українців час? Чи повернеться живим і неушкодженим Ярослав з війни? Чи народить Мар'яна справжнього нащадка Яреми Дороша і чи згадає двадцять сьоме коліно цього родоходу? Відповіді на ці питання отримаєте,

прочитавши із величезним задоволенням фахового чи не фахового читача-реципієнта цей роман. А щодо інтерпретацій тексту і контексту, то вже справа філологічного хисту і чуття художнього слова кожного...

VERTYPOROKH Oksana Volodymyrivna,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at the Department of Ukrainian Literature and comparative studies Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy
e-mail: vertyporoh@i.ua

*Одержано редакцією 20.01.2016
Прийнято до публікації 08.02.2016*

КОВАЛЬ Наталя Андріївна,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та компаративістики Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького
e-mail: hakunata@gmail.com

НАДУМАНИЙ ПОКРОВ

Дашвар Люко. ПоКров : роман / Люко Дашвар. – Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного дозвілля», 2015. – 384 с.

Знаєте, бувають такі книги, від яких нічого особливого не очікуєш. Береш їх до рук, від початку розуміючи: не буде ні задоволення від пробирання у хащах несподіваних сюжетних ходів, ні зачарування непростими образами, ні естетичної насолоди від вишуканої мови. І, в глибині душі усвідомлюючи, що цей час можна було б витратити з більшою користю, втішаєшся переконанням: масліт на те й масліт, щоб просто відволіктися й розслабитися. Це як дивитися якісь, скажімо, мексиканські серіали. Точно знаєш, що дурниця, але душа іноді просить саме таких дурниць.

Так ось, від нещодавньої новинки авторства Люко Дашвар «ПоКров» я нічого особливого не сподівалася. І якщо зараз ви очікуєте на одкровення на зразок «як же я помилялася», то ви не вгадали. Книга справді виявилася простою до примітивізму, незважаючи на всі спроби авторки ввести головний сюжет в історичний контекст (аж на сім поколінь углиб родоводу) і показати долю героїв на тлі Революції Гідності.

До слова, вважаю зображення тут героїчних і трагічних епізодів Революції простою експлуатацією «модної» теми, що автоматично знижує цінність набору сторінок під палітуркою. Бо прив'язування до подій на Майдані вийшло штучним і, м'яко кажучи, необов'язковим. Переглядаючи читачькі відгуки в Інтернеті, з подивом довідалася, що дехто бачить у книжці глибокий філософський зміст: як по-різному сприймає поняття «свобода» й «нове життя» кожен з героїв роману. Каюся, особисто я не здатна роздивитися тут імовірної глибини.

Заважає цьому, можливо, ще й дуже спрощене представлення Майдану, а особливо – його наслідків. Часом здається, що не художній текст читаєш, а розмірковування на «Дню класниках». Для прикладу, Мар'янині думки: «Заставу заплачу, хабара дам, бо ж не може бути, щоби після Майдану хабарів не брали... Навіть на Майдані пропонували за гроші на Полину підтримку мітинг влаштувати» (354). Або мент, який не зовсім зрозуміло реагує на неадекватну поведінку відвідувачки, тяжко зітхаючи: «Мент налився гнівом – викинув би дурепу і забув. А часи ж не ті... Кинув похапцем: нема питань, ми ж ті... слуги народу. Сідайте, кажіть...» (366).